

30. OCT 1926

LÓRÁNT

CIMBORA

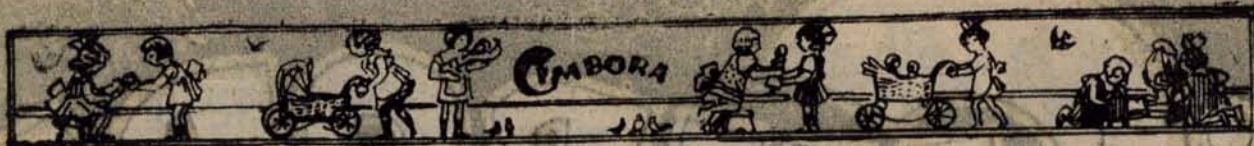
ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

5. évf.
39. SZ. 1926.
18. ZG

KÖNIG & RAYER OMARE

A Cimbora olvasóhoz!

1925. július 1. óta ugyanazon árért, évi 400 leuért küldjük Nektek a lapot. Ez alatt az ötnegyedév alatt a többi erdélyi napi és hetilapok nem is egyszer, de kétszer emelték az árakat, mert nem bírtak versenyt tartani azzal az ár-érmelkedéssel, amely a papírban és nyomdai munkabérekben folytonosan mutatkozott. Nagyon jól tudjuk, hogy mit jelent ma pénzt kiadni és éppen ezért mi még most sem nyulunk az áremelés legyveréhez és továbbra is 400 leuért küldjük nektek (azaz 100 leuért negyedévente a Cimbora-t) azzal a különbséggel, hogy amíg eddig minden másnap jött hozzátok a lap, azaz négyszer egy hónapban, ezentul csupán háromszor fog havonta bekopogtatni a ti Cimbora-tok: minden 1-én, 10-én és 20-án.

Csak papírost akarunk megtakarítani, de tartalomban továbbra is dusak és kielégítők maradunk, mert míg eddig nagyobb betűkkel és széjellebszörten nyomtuk a sorokat, addig most apróbb betűkkel és sűrűbben fogjuk a lap sorait összeállítani. — Egy szóval, a hármasszám tartalma nem lesz semmivel sem kevesebb, mint az eddigi négy szám volt, csak egy számra való papíros anyagot takarítunk meg, hogy ne kelljen a lap árát felemelni.

Amikor jól tudjuk, hogy ezt a bejelentésünket megértéssel fogjátok tudomásul venni, ugyanakkor még felhívjuk figyelmeleket arra, hogy a mi kötelességeinkkel szemben nektek is vannak kötelességeitek és pedig kötelességetek az előfizetési díjakat pontosan és negyedévenként előre befizetni. El nem tudjátok képzelni, mily nehézséggel küzd Erdély egyetlen magyar nyelvű gyermeklapja má, mindannyiszor azért, mert jogos járandóságaink, az előfizetési díjak rendelkezlenül és elkésve, nem idején és többszöri felszólításunkra folynak csak be. Nektek nemcsak az a kötelességetek, hogy szeressetek bennünket, de kötelességetek, hogy a lapnak életét és megjelenését is biztosítsátok, amelynek egyetlen módja az előfizetési díjaknak pontosan negyedévenként való előre fizetése. Ez a negyedévi száz leu egykötőknél sem jelent nagy összeget és csupán feledékenységeteknek és hanyagságotoknak tudjuk be, hogy ezért a kis pénzért levelet-levelelre kell írunk, költséget szaporítanunk és küzdenünk ezer és ezer olvasónk mellett azért, hogy a lap megjelenhessenek.

A Cimbora továbbra is a legjobbat és leg-

szebbet adja nektek, töletek pedig elvárja, hogy a vele szemben való fizetési kötelezettségeteknek minden október, január, április és július elsején eleget tegyetek.

A CIMBORA kiadóhivatala.

Nagyanyám.

Irta: SIPOS DOMOKOS.

A tornácra ült egy kicsi széken
S a napba nézett nagyanyám.
Vakság vont szürke függönyt két szemére
S míg pergett a fény két kezére.
A színek lassan beosontak lelke ablakán.
Szürke haja csak gyérült, gyérült
És évről-évre fehéřült.
Ráncos kezén szántottak vén erek,
Sasorra volt és mosoly bujkált ajakán.

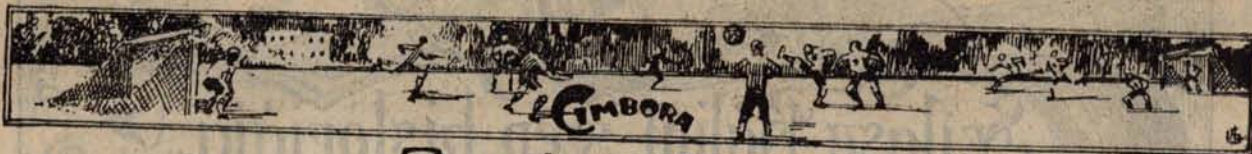
Egy éves voltam s azt mondják:
Kacagós, tömzsi, szőke kis fin.
Nyár volt, megindultam egy délután.
Akkor vakult meg nagyanyám.
Én nöddögéltem, ő üszement.
Mint késő ősszel fán felejtett szilva.
Ülébe vett, mesélt, mesélt
S a hajam simogatta.

Fonnyadt ajka lágyan fonta.
Sodorgatta szavak tiszta lenjét:
Keresztuton hogyan lobbant régi kincs.
Hajdanában mit esinált a prikulics.
Fehér ember merre járt.
Szép lány szíve miért fájt.
Róka hogy fogott nyulat.
Hogy csapta be a vadászt.
Hogy lopta el komámasszony kakasát.

Oh, be szép volt a mese!
Hintázott rajta lelkem esolnaka.
Csillaglámpákat gyujtott az este
S illatot vert a fodormenta.
Szegény, vak nagyanyám!
Ő nem kért semmit, nem várt semmit.
Végpercében is nevem suttogetta.
Jött a halál, ellibbentette szeme fátyolát.
Mosolygott s indult. Láta már kis fiát.

Oh, drága nagyanyám!
Ha utolsót kongat bus szívem.
Tegyétek testem, a lezuhant harangot,
Nagyanyám esontjai mellé!
Ha egyszer visszatér a hang belé
S vándor lelkem ijesztik földalatti rémek.
Nagyanyám átnyujtja hozzám kis kezét
S csendesesen suttoget: Ne félj, fiacskám!
Mondok egy mesét.

(Dicsőszentmárton.)

Az okos Zsuzsi.

Apró unokáinak meséli Elek nagyapó.

Volt egyszer egy szakácsné, Zsuzsi volt a neve. Hej, okos egy leány volt ez a Zsuzsi! De milyen okos! Hát még a bort hogy szeretted! Az ám, ha szereted ejthette, iszogatót s mert a bort el kell nyomtatni, magának kaparintott minden jó falatot. Na, ugy-e, okos leány volt Zsuzsi?

Mondja egyszer a gazdája Zsuzsinak:

— Hallod-e, Zsuzsi, vendéget hívtam vacsorára, süss meg két kakast jó pirosra, ropogósra, érted-e?

— Igenis, értem, — mondotta Zsuzsi, s nosza, egy-kettőre leült két szép kakast, leforrázta, megmellasztette, nyársra huzta, forgatta a tűzön, a két kakas meg csak pirult, pirult, pirosodott, s mire esteledett, alkonyodott, megsült szép pirosra, ropogósra, meg bizony.

Az ám, de hol a vendég? Az bizony nem jött, a két kakas pedig csak sült, sült, pirult, pirosodott.

Mondja Zsuzsi:

— Jaj, Istenkém, Istenkém, ha még nem jön a vendég, a szép piros pecsenye szénné feketedik!

Nosza, uccu, szaladott a gazda a vendég után, de bezzeg Zsuzsinak sem kellett egyéb, ő meg szaladt a pincébe, csapra ütötte a boros hordót, jól ellátta magát, aztán fel ismét a konyhára, az egyik kakasnak levágta fél szárnyát s megette.

— Hm, hm, gondolta magában, — mit tettem! Az egyik szárnyát megettem! Ha már így van, azért van a nagy eszem: a másikat is megeszem.

Meg is ette, mert így okoskodott: ha mind a kettőt megeszi, akkor a gazdája észre sem veszi.

No, ha megette, hát megette, nem volt nagy kár érte, s merthogy se gazda, se vendég, Zsuzsi megint lement a pincébe, a hordót csapra ütötte, ivott, mint a kefekötő, azután fel a konyhába s mit gondolt, mit nem magában, — egyik kakast megette egészen.

— Ej, de jó volt, de finom volt, mondotta Zsuzsi s most már imigy okoskodott: Ha az egyiket megettem, megeszem a másikat is s ilyen-olyan szedte-vette, meg is ette.

Hiszen, éppen jókor, mert jött a gazda nagy lihegve, bekiáltott a konyhára:

— Gyorsan, Zsuzsi, tálalj, egyszeribe itt a vendég!

— Igenis, azonnal!

Gazda leült az asztal mellé, egy nagy-nagy kést szedett elé, a kést fenté, fenegette, Zsuzsi pedig csak nevette.

Hát, jött a vendég is, kopogott az ajtón, Nosza, Zsuzsi elébe ment szörnyű ijedt arccal:

— Az Istenért, lelkem uram, szaladjon, szaladjon, nehogy itt maradjon!

— Miért? Miért?

— Hát nem hallja, hogy a gazdám feni a kést? Minek feni, tudja-e? Mind a két fülét levágja, szörnyű haragjában, mert sokáig várta nagyhiába, — fusson, fusson gyorsan haza fusson, ha élete kedves!

Bezzeg, hogy futott a vendég, mintha szemét kivették volna, Zsuzsi pedig beszaladott, mintha ölnék, úgy jajgatott:

Jaj, jaj, miésoda vendég! A két kakast kikapta a tálból s azzal uccu, elszaladott!

— No ez aztán finom vendég! — mordult fel a gazda, — Legalább az egyiket itt hagyhatta volna!

S uccu, szaladott utána s kiabált veszettül:

— Csak az egyiket! Bár az egyiket! A másikat viheted!

Bezzeg, hogy a vendég nem a kakasra, hanem a füleire értette ezt s még jobban szaladott, Őrült, hogy ép füllel haza juthatott.

(Kisbácson.)

NAGYON KÖNNYEN

A fiúk az iskolában az időszámítást tanulták. A tanító mondja:

— Fiúk, aki legelőször számítja ki, hogy hány éves, hónapos és napos, az kap egy 10-est.

A fiúk hozzáfogtak számolni. Laci, a legrosszabb tanuló, feláll, hogy ő már tudja.

TANÍTÓ meg van lepődve és kérdi: hogy-hogy?

LACI: Nagyon könnyen, tanító ur. Ma van a 11-ik születésnapom.

(Szilágysomlyó.)

Kálló Vilma

Szilasy Bálint szép históriája.

Irta: Fábian Gyula - Rajzolta: Fábiané Biczó Ilona.

Sintán hég lesietett az udvarra. Égett az örömteljes varakozástól. Nagyon kíváncsi volt a pompás harci paripára. Bizonyára arabs paripa lesz az, amilyenre ő már oly régen vágyott.

Vezessétek elém azt az állatot, amelyet a vitéz hatvani basa küldött. Siessetek!...

Egy hatvani spáhi az istállóba ment. Csakhamar toporzékolás hallatszott az istállóból és a katona kötőféken maga után vonszolt egy szép szürke, folyton ugráló —szamarat.

A katona a hég elé hurcolta a nyugtalan-
vérű állatot. A szamar nagyot ordított: iá! iá!

A béget elfutotta a mérég. Szakállát tépte dühében.

— Ezt! Ezt az állatot küldte nekem a hatvani basa?! Ti kutyák, hiszen itt a levélben paripa áll!

No, akkor hát jól van, ha a levélben meglátlad azt a paripát, vitézlő hég, mert én bizony csak ezt az állatot kaptam Deberhán basától.

A hég nem tudott mit csinálni haragjában. Fölrohant a kastélyába és kegyetlenül átkozódott, szitkozódott. Első haragjában a követeket akarta lenyakaztatni, de végül megelégedett az-
zal is, hogy az ajándékul küldött szamarat vette agyon.

Hogy mérgét elverje, másnap lóra ültette a gyöngyösi őrseget, magyar területre nyargalt, három védtelen falut rohant meg, felpörzsölte, lakosait rabszjira verette és olyan pusztítást csinált, amilyenre eddig még nem volt példa. Még a budai basa is megsokalta, megintette, megfede-
te őt keményen az oktalan rajta-ütésért, amely szörnyen fölingerelte a magyarokat.

Visszatérés.

Dávid Mihály uram alig hitt a szemének, amikor rég elcsiratott lányát, Marikát látta le-
szállani Filó uram kocsijáról. Sirt szegény öreg boldogságában. Ezerszer megölelgette Bálintot és Filó uramat, hogy visszahozták egyetlen lányát.

Bálintot nem is akarták elbocsájtani és ő ott is maradt. Nem akart addig Kékkőre menni, amíg a Süket uram sorsáról nem értesül. Ismét elfoglalta régi kamaráját. Pár napra visszatértek a régi szép napok, a diák- emlékek.

Egy hét mulva beállított maga Süket uram is. Volt öröm, amikor meglátták. Majd agyonzorították ölelésükkel. Dávid uramék nem győztek hálálkodni a derék kántornak, hogy az életét is kockára vetette Marikáért.

— Tartozom vele! — mondta a derék mester.

Süket uramnak el kellett mondani a menekülését. Különösen a halálugrást nem győztek csodálni eléggé. Bálintot nagyon megindította Pál diák hősiesség magatartása.

— Látja-e milyen csodálatosak az Isten utjai. Én Pál diákot nagyon jól ismerem. Ha Pál diák tudta volna, hogy Süket uram az én jó barátom, még szivesebb lett volna hozzá. De annál szebb tőle, hogy amikor idegen magyar deaktársát bajban látta, ismeretlenül is a segítségére sietett.

Dávid uram megszólalt.

— Ha lesz alkalmas emberem, aki Hatvanba megy, bizony meghálálom valamivel a jóságát!

Nem maradok adósa a derék embernek.

Süket uram sietett haza Erdőhátra. Még az nap elutazott. Bálint is fölvette vitézi köntösét és elbucszott Dávidéktól. Marika nagyon elszomorodott, amikor az utrakész Bálintot meglátta. Könnyesepp ragyogott a szemében.

— Mégis csak elmegy, itt hagy engem, Bálint!?

Nem tehetek mást. Nincs az országban ne-
mes urfi, akinek ne kard lenne most a kezében. Tartozom ezzel én is. A szívem, a lelkem huz a harcmezőre. Ha tudná, mennyire szüksége van az országnak minden fiára! Mint az éhhfarkas, úgy marja a pogány a magyart. Elpusztulunk, elveszünk, ha bátran ki nem állunk a gátra és szembe nem nézünk a veszedelemmel. Hallotta, hogy milyen erős lélekkel áll Pál diák a török veszedelem közepén. Mint sziklaszál a viharos tengeren! Én láttam Gergely vitéz vért hullani a hazáért, anélkül, hogy egyetlen zokszó jött volna az ajkára. Sokat láttam, sokat tapasztaltam. Nem lehetek én sem rosszabb a többinél.

Marika fölsóhajtott.

— Nem tudok mondani a szavaira semmit. Bálint. Csak azt érzem, hogy nincs egészen igaz. Kegyelmedben forr a keserűség a török ellen és

ez a szent harag vezet minden után. Szegény Gergely vitéz is vakon halad az indulata után. Mi haszna belőle? Összevagdalta a török egészen, nincsen már ép tagja sem. Mindenkit elhagyott, aki csak szereti és fut a török után, hogy kitöltse rajta haragját. Magában maradt. Senki je nincsen, akit szeressen... Ő csak a gyűlöletet szereti. Nem, Bálint, nem vezet ez jóra. Pár órát mindenkinek áldozni kell a szeretetre is, nemcsak a gyűlöletre. Azokat sem szabad egészen elhagyni, akik szeretik az embert.

Bálintnak megvillant a szeme.

— Már megbocsásson, hugom, de az én utamat a kardom jelöli. Nincs az én szívemben más szándék, mint hogy véremmel szolgáljam az országot. Ha kell, az életemet is föláldozom.

— Kívánom a jó Istentől, hogy áldja meg a jó szándékát és jóra vezérelje kegyelmedet.

— Isten áldja, hugocskám!

*

Bálint beállított Almási kapitányhoz.

— Látom az arcodról, — fogadta nagy örömmel Almási — hogy hazahoztad azt a kis lányt. Már azt hittem, hogy el sem ereszt többet magam mellől! Pedig itt járt Fűrge Gergely is, portyára indul. Magával akart hívni téged is.

— Most nem tartok vele. Majd máskor.

Jer fel, fiam, az asszonyok házába. Meséld el, hol jártál, mit láttál? Bizonyosan figyelemmel hallgatja majd Katinka feleségem, meg Orsika is, a te történeted.

Almásiék nem győztek csodálkozni elegendő Bálint elbeszélésén. Sok csodálatos dolgot élt át az alatt, amíg sikerült Marikát kiszabadítani a derék Süket uram segítségével. Különösen Orsika figyelt erősen Bálint elbeszélésére.

— Olyan az egész, mint valami „szép történet”, amilyeneket olvas néha az ember „Argitus királyfi”-ről. Még annál is különb, mert ezt nem ember találta ki, hanem a sors keze formálta. De mégis jó az Isten, hogy haza segítette Marikát a török fogságból. Szerencséje annak a kis lánynak, hogy kegyelmed, Bálint vitéz, utánam ment és nem riadt vissza ezer veszedelemtől. Jó, hogy engem nem visz el a török, mert senki sem lenne, aki értem jönne.

Keczéri uram föl pattant, mintha darázs csípte volna meg.

— Nem kerülhetne arra sor, hogy kegyelmedet elrabolhassa a török, mert én a közelébe se

engedném. Széthasitanám a fejét, ha hétfejjű sárkányon lovagolna is!

— Nagy vitéz kegyelmed! — nevetett Katinka urasszony — csak ne hagyta volna faképnél Orsikát, amikor tavasszal egy szép méh-raj fogott be a karba. Pedig ugyancsak kérte kegyelmedet, hogy legyen segítségére! Orsikának magának kellett boldogulni a méhekkel. Az első raj volt az idén.

— Én törökökről meg sárkányokról beszélek. Azoktól nem félek! De a méheket nem fogja a kardom. Azokkal nem tudok hadakozni. Beszéljünk másról. Bálint bizonyosan ujságokat akar hallani.

— Jól van, Keczéri uram, — szólt Katinka urasszony — csak mondja hát azokat az ujságokat.

Keczéri uram elmondotta a legutolsó hadi eseményeket.

Tulajdonképpen a vereségek hosszú sorozata volt az, amit Bálint hallott.

A török elfoglalta Tatát, Székesfehérvárt, megstromolta Pápát. Ulema bég rettenetes pusztítást vitt végbe Dunántul. Sok falut rabolt ki, azokat felgyújtotta. Ezer számra fűzte rabláncra a magyar lakosságot és hajtotta át az északi hídon Törökországba.

Ferdinánd megpróbált hadjáratot vezetni a muzlim ellen. Még szeptemberben nagy sereget gyűjtött össze Győr alatt. Ott volt a seregben Zrinyi Miklós, Báthory András, Bakics Péter. 40.000 ember gyülekezett össze a táborban. De mielőtt komoly harcra került volna a sor, a sereg idegen zsoldosai oszladozni kezdtek. A nagy sereg ekkor megbomlott, szerte széledt, anélkül, hogy a törökkel megütközött volna.

— Hej, nem birunk mi a törökkel, — mondta Katinka urasszony. — Elhagyott minket az Isten!

Elhagyott, mert mi magunk hagytuk el magunkat, — vélekedett keserűen Almási kapitány.

— Csak bizzunk a jó Istenben, meg a magunk erejében, majd csak megszabadulunk a pogánytól.

— Bizony, nincs senki más pártfogónk a jó Istenen kívül.

Az új pap.

Tavasz volt. A szilasi dombok oldala fehéredett, mintha behavazták volna. A kökény virágzott. Annak a fehér virágja ragyogott minden-

felé. A réteken kis sárga virágok csoportja tarkította a zöld pázsitot. A gabonaföldeken zöldelt a vetés, fönt a magasban paecsirta dalolt. Új élet fakadozott erdőn, mezőn.

Egy vándor állott meg a falu előtti dombon. Lenézett Szilasra. Meghatottság látszott az arcán. Mindent jól megnézett, megfigyelt. Lassan ballagott végig a falu utcáján. Idegen emberekkel találkozott. Törökül beszéltek. Senki, egy lélek se beszélt magyarul. A vándor szomorúan nézett körül az idegenné vált faluban. Fölment a Szilasy kastély udvarába. Látta, hogy az elpusztult épületből csak a torony lakható. Oda ment, bekopogtatott.

Szilasy József ránézett a belépőre, fogadta a köszöntést. A vándor megszólalt:

— Nem ösmer meg már, nemzeti uram?

— Valóban, nem tudom, hogy kit tiszteljek kegyelmed személyében? Ritkán jár erre magyar utas.

— Fekete Péter vagyok. Bálint egykori tanuló társa. Most már fölszentelt pap.

József ur szíve örömmel telt meg, amikor a fiára emlékeztető férfit fölismerte. Sietve üdvözölte, szeretettel rázta meg a kezét.

— Isten hozott, öcsém! Ugyan derék ember lett belőled! Hála Istennek, csakhogy látok már valakit, aki a régi szép napokra emlékeztet. Nagyon örülök, hogy megjöttél. Reményem, itt is maradsz, legalább engem vigasztalsz szomorú magányomban. Könnyebb lesz az élet itt a vad pogányság között.

— Igen. Maradok. Haza jöttem. Nem felejtettem el a kegyelmed üzenetét, amelyet évekket előbb Bálint utján nekem küldött, hogy jöjjetek haza a falumba és foglaljam el Ferenc páter örökségét. Azért jöttem én ide.

Bizony megáldja szép szándékat az Isten. De nehéz munkád lesz, mert pusztul itt a hitünkhöz tartozó nép erősen. Kinek fogsz itt misét mondani, prédikálni? Tizenkét magyar család van mindössze a faluban. A többi török, tatár és a jó Isten tudja, hogy hová való nép?! Alig lehet itt már tenni valamit.

— Már pedig én nem azért jöttem, hogy az első rossz hír hallatára megfutamodjam. Tíz család megmentése is kedves lesz az Istennek.

— Jól van, fiam. Tisztelem az erős akaratu embert! Szeretem, hogy Bálint is ilyen kemény fából faragott vitéz, aki bátran halad a maga út-

ján. Látom, hogy nem hiába szeret téged, mert szintén erős szív lakozik benned. De nem tudom, hogy miből fogsz itt élni? A pap földje egy török tizedes kezén van. Itt Haleb aga parancsol. Én is az ő kegyelméből bírok annyival, amennyiből nagy nehezen megélek. Az agával beszélj hát mielőbb. Nincs itt már szava a magyarnak!

Péter elbúcsuzott az uraságtól és fölkereste Haleb agát. Elmondta, hogy kicsoda, mi a szándéka?

Haleb gondolkozott.

— Nagy dolog az, amit kér. Nem tudom, hogy megengedjem-e a letelepedését? Ha kapnék ide ukmát, török iskolamestert, akkor nem tűrhetnék meg a magyar papot. De magam is belátom, hogy kell ide valaki, aki tanítsa a gyermekeket és tanácsadója legyen az embereknek. Tud kegyelmed törökül?

— Tudok.

— Irni, olvasni is?

— Tudok.

— Ha megígéri, hogy a török gyerekeket megtanítja törökül irni és olvasni, énekelni és imádkozni. — akkor maradhat.

— Irni, olvasni megtanítom a török gyerekeket. De énekelni és imádkozni nem.

— Énekelni és imádkozni nem?

— Nem.

— Hát jól van. Ugy látom, hogy becsületes a szándéka. Arra figyelmeztetem, hogy a szultán hatalma ellen semmit ne eslekedjek, mert nem ismerem a tréfát. Egyelőre foglalja el a papi házat, megengedem, hogy a templomot is használja. A homokos düllő parlagon hever, használhatja. Esztendőre, ha látom, hogy javára szolgál a falunak, megkapja talán a papi földeket is. A török gyerekeket becsülettel tanítsa a maga nyelvén az írásra, olvasásra!

— A templom is tönkrement. Ujra kellene zsindelezni, tonyát bádoggal bevonatni, alaposan kitataroztatni.

— Erre nem én adok engedélyt. Ezt a hatvani kaditól kell kérni. Irjon hát instanciát, én azt majd felküldöm Hatvanba. Az engedélyt megkapja, de fizetnie kell érte.

— Majd megsegít pénz dolgában a földesur. Talán a hívek is hozzájárulnak pár denárral.

Péter megköszönte az aga szavait. Haleb egy bezliát adott melléje, az elvezette a paro-

chiára. A papi ház teteje leégett, ablak nem volt rajta, az udvarát fölverte a gyom. Péter a bezliával 5 szál deszkát keresett a romok között. Azokat 2 kecskelábra állították, szalmát hordtak rá. Az volt a nyoszolyája. Amint hanyattfeküdt, feje fölött a csillagos eget látta. Mert gerendák nem voltak a szobájában, a csillagokat próbálta megszámlálni, amíg el nem aludt, hátha szépet álmodik és az be is teljesedik? Nem álmodott semmit.

Másnap a falubeliek csodálkozva látták, hogy egy erős férfi a papház leégett teteje helyébe új tetőt akar rakni. Addig, addig nézték, amíg egy tagbaszakadt paraszt törökül meg nem szólította, hogy mit csinál? A férfi megszólalt:

— Az új keresztény pap vagyok. Elfoglalom a házamat. A tetejét javítom.

A parasztok a fejüket csóválták és elmentek. Másnap reggel, amikor Péter kiment az udvarra, gyönyörűen megfaragott gerendákat látott egymás mellé lerakva. Délután négy ember állított be az udvarra.

— Molnárok volnánk, megkövetjük, mi értünk a tetőácsoláshoz. Hát gondoltuk, hogy fölrajtuk a tetőt a pap házára.

— Köszönöm, jó emberek. De kendtek nem idevalósiak, ugy-e?

— Nem bizony. A mi malmunk a harmadik határban kelepel. De nincs papunk. Hallottuk, hogy pap jött Szilasra. Gondoltuk, hogy majd ide járunk misére, meg prédikációra. Most segíteni jöttünk volna.

Nem beszéltek tovább, hanem munkához láttak. Aznap este megolvasta Péter a mennyezet gerendáit. Hat gerendát számolt meg. Édesen aludt. Álmodott is.

Azt álmodta, hogy Bálinttal domb tetején állott egy nagy hómező közepén. Egyszer csak kisütött a nap, elolvadt a hó és kizöldült a vetés. Alig kis idő múlva a buza magasra nőtt, a fejét is kihányta, virágzott, lengett fölötte a szellő és vitte magával a buzavirág milliónyi himpóráját, amely úgy hömpölygött a buzatábla fölött, mint valami illatos felhő. És akkor a buzatáblák énekelni kezdtek, szépen, olyan szépen, hogy olyan szépet még életében nem hallott.

*Erdő, erdő, hej de kerek erdő,
Benne nőtt ki két szál arany vessző,
Körös-körül tövises az ága,
Nem szállhat még a madár se rája!*

A buza-táblák fölött Ferenc páter alakja lebegett feléjük. Kitérta a karját.

— Bálint fiam, Péter fiam, ti miért nem énekeltek?

— Ezt a dalt? Hiszen ez nem istenes vers! Ez csak olyan paraszti virágének! Semmi értelme sincs.

— Hogyne volna értelme, hiszen magyar!

Azzal eloszlott Ferenc páter alakja.

Reggel Péter nevetett az álmán. No, milyen futcsa! Most már másodszor jelent meg álmában Ferenc páter. Az első álmát értette. De ezt a másodikat igazán nem tudta megmagyarázni.

A molnár legények a szelemenfákat állították a tetőn. Csattogott a bárdjuk. Péter is felment a tetőre, ő is kezébe vett egy szekercét, segítette a legényeknek. De nem ment ki az álom a fejéből. Az értelmetlen virágének ott motoszkált a fejében. Nevetett magában. Az éneknek még a dallamát is tudta. Addig, addig mulatott az álmombeli nótán, amíg azon vette észre magát, hogy hangosan énekl, énekl, hogy csak úgy harsog! A fejszéje verte hozzá az ütemet. Az ácslegények kezében megállott a bárd. Hallgatták a papot, hogy énekel?

— Hej de szép hangja vagyon a papunknak!

— Milyen új nótát énekel! De szép!

A molnár legények is neki fogtak a dalolásnak. Egyszeribe megtanulták az új nótát. Fújták is erősen.

(Folytatása következik.)

Pali kalandja.

(Franciából: VAJDA ISTVÁN.)

Palit a szülei egy kis, vidéki városban lakó nagynénjéhez küldték nyaralni. A jó Katalin néni a határ közelében rejtődő kis fészekben lakott, amerre Pali még sohasem járt.

Amikor megérkezett, este, vacsora után, a kistérmetű, gömbölyűre hizott Katalin néni így szólt hozzá:

— Hát, Palikám, arra bizony ne számíts, hogy én foglak téged szórakoztatni. Nekem ép elég a dolgom a gazdasággal, meg a malommal és nem igen jutna időm arra gondolni, hogy mivel töltsd az idődet. Itt van a rét, az erdő, a mező, tehetsz, amit akarsz. Gondoskodj magad arról, hogy jól teljék el a vakációd. De különben, mit magyarázgatok olyan sokat neked?!

Levette egy nagy kulcsot az ajtószegről és odaadta:

— Fogd ezt a kulcsot. Ezzel kinyithatod majd a kertí kis ajtót, ott gyorsabban kiérsz a mezőre, mintha a városon keresztül mennél. Sőt, talj sokat játszál, szórakozzál, hozz haza magaddal mindig farkascétvágyat, mert szeretem, ha a vendégeimnek jó cétvágyuk van. Ha haramatos a fü, huzz cipőt, ha kimelegszel, ne igyal hideg vizet és ha megver az eső, válts ruhát. Most meg, menjünk aludni!

A TÜZ.

Egy cigány óbégatva járkál a faluban és mind azt jajgatja: Tizs ván, tizs ván!

Kérdik tőle: Hol a tűz cigány?

A cigány vigyorogva felel: Ázst magám is szeretném tudni.

(Vulkán.)

Horváth Sárika.

Ezzel aztán meg is volt a Pali nyári programja. Igen szerette a kalandos regényeket és elhatározta, hogy a vakációt kalandok keresésével és remélhetően átélésével fogja eltölteni.

Másnap reggel magához vette a nagy kul-

esoi és örömtől repesve, szaladt vele a kis kertajtó felé. Amikor benyomta a kulcsot a zárba, megpróbálta elképzelni, mit fog látni, ha kinyílik az ajtó. Tán vadregényes táj tárul majd eléje zuhogó vizeséssel, várromokkal... Bemomlott szakadék, mohával lepett sziklafal talán? Gyorsan kiperdült az ajtón.

Végszakadatlan aranysárga buzaföld terült el előtte, amit a távoli láthatáron az erdő zöld sávja szegélyezett. Pali elfintorította az orrát. Ilyen vidéken kalandok nem igen fordulnak elő, — gondolta.

Egy napon aztán megismerkedett egy Peti nevű fiúval. Az ismeretség kis patak partján kezdődött. Pali a parton játszott, Peti pedig, — aki jól megtermett, nyurga fiú volt, — a patak szélén állott és egy saját maga alkotta kis malommal bajlódott. A patak igen sekély volt és Peti malma, amit két kő között eszkábált össze magának, a patak medrében sehogy sem akart megindulni.

A két fiú kíváncsian nézte egymást, egy darabig. Pali lassan odasomfordált, Petiről már csurgott az izzadtság.

— Nem jó helyen van a malom, — szólalt meg végre Pali. Lejjebb kellene menned, ott nem ilyen sekély a víz. Ott majd elindítja a malmodat.

— Ne beszélj bele, amibe nem értesz! — felelt Peti és bosszusan nézett rá. De, ugy látszik, mégis igaza lehetett, mert Peti egy kis idő múlva lejjebb vitte a malmot, ahol aztán vígan forgott a kereke.

És ezzel meg volt pecsételve a barátság közöttük. Egész délután együtt játszottak, s amikor beesteledett, Peti így bucsuzott Palitól:

— Holnap megint eljövök. Jó?

— Amire Pali barátságosan intett a kezével. Hazamentek.

Peti megtanította pajtását fűzfából és nád-ból puskát és nyilat csinálni. Ahogy ott furtakfaragtak, mind jobban összemergekedtek. Peti bevallotta Palinak, hogy bizony, ő csak ilyesmit tud, mert az iskolában mindig az utolsó padban volt a helye. Pali meg eldicsekedett neki első tanuló voltával. Mesélt neki a könyveiről, amiket olvasott. Verne Gyuláról, Cooperről és ahogy elmondotta neki a kalandos történeteket, felesillant a szeme. Peti meg kerekre nyílt szemmel, tátott szájjal szívta magába a sok ér-

dekes históriát és amikor Pali elhallgatott, mindig csak többet és többet akart hallani. Sohasem hallott ilyesmikről és borzasztó okos fiúnak tartotta Palit.

Amikor Pali megérkezett, Katalin néni röviden elintézte öcsét. De azért igen érdeklődött a dolgai iránt s ebédnél mindig be kellett számolnia, mivel töltötte az időt. Minden jó és szép volt neki, csak a Pali étvágyával nem volt megelégedve. (Pedig Pali már erősen kezdett gömbölyödni.)

— Te kis haszontalan, — mondta neki, — már megint nem akarsz enni. Mindig az a csirkefogó Peti jár az eszedben. No, igaz, nem rossz fiú! Nem találta fel a puskaport, de legalább nem lopkodja le a gyümölcsöt a kertből, mint a többi gézengúz és minden ujesztendőben eljön boldog újévet kívánni. Hát, csak mulassatok tovább!

Pali meg Peti legtöbbször a patak mellett játszottak, ahol egy fá is állott. A fát kinevezték erdőnek és a vén, korhadt tölgyön túl húzódó árkot meg „szakadék”-nak. A tölgy alatt egy nagy kőtömb feküdt, amiben egyszer Pali már el is szakította a nadrágját. A fiuk képzeletében ez a nagy darab kő, legalább is egy régi várnak volt az utolsó maradványa és amikor leültek melléje, úgy érezték, hogy régi, elmult idők látólya lebeg felettük.

Három nappal később hatalmas vihar dühöngött. A kis patak megtelt vízzel és Peti nagy öröme, a sebes víz vígan hajtotta a kis malom kerekét. Az árok alján is csillogott egy kevés víz.

Eső után Pali és Peti felfedező utra indult. Ahogy így mentek, az árokhoz értek. Peti neki-lendült, de megcsuszott a sikos talajon és zsupsz, belepötyyant az árokba. Ahogy nagynehezen feltápáskodott, meglepetten kiáltott fel: az árok, a „szakadék” egyik oldala bedült és egy nagy, sötét nyílás tátongott a fátottszájjal lámuló fiú elé.

Pali egy szempillantás alatt mellette termett. Bemásztak a nyíláson és megállapították, hogy a nyílás alacsony, sötét és dohos folyosóban folytatódik, amely ismeretlen helyek felé vezet. Végre! Itt volt a rejtelmes, titokzatos, sokat ígérő kaland. (Az, hogy Peti véresre horzsolta esés közben a lábát, más lapra tartozik.)

Amikor tul voltak az első meglepetésen, haditanácsot tartottak. Peti símogatta sebesült lábát. Paliban meg már megszületett a továbbiak terve.

— Nézd, csak, Petikém, — kezdte — itt most nincs mit kezdeni. A felfedező utra, a kutatásainkhoz, megfelelő eszközök kellenek. Előszörban egy lámpás, ugy-e? Most szépen vizsgáljuk meg, megbeszéljük a részletes tervet és holnap magunkkal hozzuk mindazt, ami kell és akkor megindulunk a felfedező utra! Így is történt minden.

Másnap, amikor megindultak, Peti olyan volt, mint egy teherhordó öszvér. Katalin néni lélszeréből csákány, ásó, kapa került ki. Egy nagy kerti lámpás is akadt valahol, sőt Peti még egy régi rozsdás lovassági pisztolyt is szerzett. Minden volt, ami a Pali állítása szerint szükséges volt ahhoz, hogy egy nagy, jelentős felfedezésnek ne legyen semmi akadály.

Lekusztak mindketten a nyiláshoz és Pali átvette a parancsnokságot:

— Hagyd itt a szerszámokat, majd visszajövünk értük. Először meg kell ismerkedni a „terreppel”. Látod, mégis elfelejtettünk valamit! Iránytűt is kellett volna hozni!

Meggyújtotta a kis lámpást, felkapta a pisztolyt és megindult. Peti a csákánnyal követte.

Ahogy bebujtak a földalatti folyosóba, Pali gyanusan szaglászni kezdett:

— Érzed, öregem, mondta, milyen dohos szag van?

— Mintha pincében volnánk, felelte Peti, ami azonban nem elégítette ki Pali fantáziáját. Róssz véleménnyel volt a Peti képzelő tehetségéről.

— Hát csak előre!

Mentek, mentek a folyosón, a lámpás hosszú árnyékot vetett előttük a földre és a folyosónak még mindig nem jutottak a végére.

Egy kanyarulat . . . itt van egy kis ajtó, korhadt gerendák . . . cserepek . . .

A két fiúnak összeszorult a szíve.

Két gerendán egy hordó állott és alatta mindenféle furcsa alakú pántok, karók, ismeretlen dolgok heverték.

— Fegyverek a keresztes háborúk idejéből, — sugta Pali.

A folyosónak sohasem akart vége lenni.

— Vajjon hova vezet? — kérdezte Peti ijedten és igen meg volt szepenneve.

— Ugyan, te gyáva, csak előre! — Biztatta Pali. — Csak órák kérdése és mindent tudunk.

De hát mit is fognak felfedezni? Valami régen odarejtett holmit, amit menekülő várurak szolgálai dugtak el ellenségeik elől? Fehérlő csontokat? Borzalom! Egy nagy kincses ládát, mely arannyal, ezüsttel, gyémánttal teli?

— Pali hallod?

Pali megállott. Néma csönd.

Egyszerre csak éles sikoltást, visitást hallottak, egész közlőrl és határozottan, ami lassan elhalkult. Aztán egy furcsa hangot, amely mindig megisméltődött:

— Pötty, pötty, pötty . . . mintha csepegne valami?

Egy mély, dörmögő hang hallatszott:

— Mást is találhatna erre a munkára, én nem vagyok erre való! Nem öltem még soha . . .

A lámpa megreszketett Pali kezében.

— Sohasem öltem még és most kezdem el az én koromban? Reszket a kés is a kezemben . . . Pötty, pötty, pötty . . .

Mintha valakinek a vére csöpögne!

Pali és Peti rémülten bujtek össze. Aztán hirtelen, nyakukba szedték a lábukat és a „két felfedező” futni kezdett, ahogy csak birt. De visszafelé!

Amikor kiértek a napfényre, fehér volt az arcuk mint a fehérített vászon.

— Kit akartak megölni vajjon? — kérdezte Pali.

— Orgyilkosok! Tán bosszúból törnek valaki életére?

Amikor egy kissé megnyugodtak, aprólékosan megtárgyalták a dolgot. Megint Pali vette át a szót:

— Hallgass ide, Peti, ez komoly dolog. Ezt alaposan meg kell beszélni és okosan kell elintézni. Egy szót se szólj róla senkinek. Megyek Katalin nénihez és elmondom neki az egészet. Majd ő megmondja, mit kell csinálni.

*

— Katalin néni!

A néni az ablakhoz húzta a kis fiút és úgy vizsgálta:

— Mi történt veled, kis fiam? Hogy nézel ki?

— Katalin néni, orgyilkosokat fedeztem fel a rejtett folyosó . . .

— Szegény, kis fiam, lázad van talán?

— Hallgass meg, néni, igen komoly dologról van szó. El kell küldenünk a rendőrségre, de hamar!

Dadogott izgatottságában, de végre elmesélte valahogy, amit hallott. Hitetlenség, csodálkozás, ijedtség és meglepetés váltakozott az öreg kisasszony arcán.

— Hihetetlen! Azt mondd, nagy visitást hallottál? Vér esőpöggött és az orgyilkos azt mondta, nem akar ölni?

Pali izgatottságában csak bólintani tudott.

— És aztán . . . hogy remeg a kés a kezében, mert öreg . . .

A néni arca egyszerre ragyogni kezdett, felkacagott és úgy elkezdett nevetni, hogy a köny csorgott kétoldalt az arcán. Pali ijedten bámult rá.

Amikor jól kinevette magát, megsimogatta a Pali fejét és így szólt:

— Ó te kis kalandhős! Tudod, ki az orgyilkos? Tamás, a kertész! Hahaha!

— A majorosnak megmondtam tegnap, hogy ölje le az egyik disznómat. De az este kifecamította a karját a kútnál és így nem volt mit tenni, meghagytam Tamásnak, hogy ölje le ő. Huzódzott az öreg egy kicsit, de azért a végén elvállalta. Most már tudod, hogy az egyik disznó volt az áldozat és Tamás követte el a „gyilkosságot”. Látod, te kis felfedező . . . De azért mégis csak felfedeztél valamit. Peti beleesett az esőtől elázott árokfalán át a régi apátsági pincébe és úgy látom, hogy ez a régi pince, még az én házam

pincéje érintkeznek egymással. Hát, ha gyilkosságot nem is, legalább ezt felfedezted! Nesze, itt a jutalom érte, végy valamit rajta magadnak.

Pali egy kicsit az égből pottyant le erre az elbeszélésre. Azt hitte, itt van már a várvavárt kaland és ime, csak egy közönséges disznóölés lett belőle!

De aztán ránézett a kezében levő pénzdarabra és így morfondált magában:

Mégis csak jó volna, minden nap egy ilyen pincenyilást felfedezni.

(Szatmár.)

A bölcs Illés cica.

Irdta: R. BERDE MÁRIA

— Honnan jö kend, Illés koma?

— Volt a kertben jó lakoma?

Ugyan bizony, tán pástétom?

Potroháról úgy gyanítom!

— Nem tudom, hogy asszonyomnak

Beillik-e pástétomnak,

Nekem jobb a pástétomnál,

Tejlevesnél, libacombnál!

— Mi lehet az, ejnye, ejnye!

Hátha nekem is elkelne?

— Ágról-ágra most szálldogál,

Jánosbogár, cserebogár,

Mint sült galamb, csak úgy szálldos,

Kóstolja meg, tudja már most!

— No, köszönöm a tanácsot,

Most süt anyám kis kalácsot,

Kávélevest frissen forral

Vaniliás porcukorral.

A püspök is megeheti,

Tudom, hogy kend is szereti.

Kap tehát egy kis esuporral,

Sok kalácesal, bő cukorral.

Jutalmul, hogy kend is hagyott

Nekem egy-két jó falatot.

Nyomatéknak, ha jót szörpöl,

Nem is félhet a esömörtől.

— Meghálálom, amíg élek,

Most az egyszer mégsem kérek!

Tele vagyok, jó asszonykám,

Lehet pánkóm, avagy sonkám,

Adhatsz tejet, aludtejet,

Nem kívánok, csupán egyet:

Lefeküdni, lustálkodni.
Ne is fáradj kinálkodni!

Lám, Gestika és Alica:
Mire tanít a böles cica
Kik jóllakva újra esztek:
Itt a példa, nesztek, nesztek!
Nézzétek meg az állatot,
Ki többet tud tinálatok!
Nem szégyen az, Illés bölesem:
Tanulni még kelmedtől sem!

(Nagyenyed.)

Habakuk.

Készli Elek Nagypö.

Volt egyszer egy király s annak egy igen kedves udvarmestere: Habakuk a neve. Valahányszor a királynak tanácsra volt szüksége, Habakukhoz fordult, s Habakuk adott is tanácsot, de nem az ő fejében termett az. A hamis Habakuk mindig egy kevés haladékot kért, hogy el ne siesse a tanácsadást, aztán hirtelen összehívta a soktudó embereket, akik a király udvarában laktak, azok aztán meghányták-vetették a dolgot, Habakuk meg szaladt a királyhoz a jó tanáccsal s úgy adta elő, mintha az ő fejéből pattant volna ki. Hanem a tudósok megsokallották Habakuk csalafintaságát s panaszra mentek a királyhoz.

— Felsőges királyom, mondta a szónokok, panaszunk van Habakukra. Mi fundáljuk ki a jó tanácsokat feleséged részére s mégis Habakuké a tisztesség. Már pedig higye meg felséged, hogy ez a Habakuk hat ökor. Soha még egy jó tanács nem született az agyában. Tessék csak próbára tenni.

— Jól van, — mondotta a király, majd próbára teszem, — s kegyelemben elbocsátotta a tudósokat.

Mindjárt hívatta Habakukot.

— No, Habakuk, tudom, hogy te vagy a leg-

bölesebb ember az országban s bizonyosan megfelelsz arra a három kérdésre is, amit én neked most feladok. Felelj meg hát nekem először is erre: hol kél fel a nap? Másodsor: milyen messze van a föld az égtől? Harmadszor pedig: mit gondolok én?

— Felsőges királyom, izgett, mozgott Habakuk, nehéz kérdések ezek, bizony, nem tudok megfelelni mindjárt. Hanem ha három napot kapnék a három kérdésre, talán kisütnék valamit.

— Jól van, hű szolgám, Habakuk, megadom a három napot, mondotta a király, s Habakuk mély hajlongások közt eltávozott.

— Hej, szegény Habakuk! Most már mit esz-náljon? A tudósokhoz nem fordulhatott, mert hiszen jól tudta, hogy azok mártották be a királynát. Nem volt maradása a palotában, de még a városban sem, busan bolyongott a város határára, a végtelen pusztaságon. Amint ment, megdégt, megszólítja egy juhász, aki éppen Habakuk juhait őrizte.

— Adjon Isten, nagy jó uram, mért olyan szómom?

— Hej, ne is kérdezd, nagy a gondom.

De a juhász addig faggatta, hogy Habakuk elmondta, mi nyomja a lelkét.

— No, ez ugyan nem nagy dolog, mondotta a juhász. Kár ezért busulni, hoptemester uram. Cseréljünk ruhát, hadd menjek én a királyhoz, majd megfelelek én a kérdésekre.

Habakuk nem sokáig gondolkozott, levetette csillogó-villogó ruháját, aztán a juhász subáját hátára vetette, a botját kezébe vette s úgy billeggett-ballagott a nyáj után, a juhász meg felvette a fényes hoptemesteri ruhát, s ment a király színe elé.

Bezzeg, hogy a király nem ismerte meg, mert jóformán rá se nézett, csak oda vetette:

— No, Habakuk, kész vagy-e a feleletekkel?

— Kész, felsőges uram.

— Hát hol kél fel a nap?

— Felsőgednek a palotában, nekem meg a pusztán.

— Hogy-hogy neked a pusztán?

— Ugy, hogy ma ott virradtam meg, mert éjjel-nappal a pusztán jártam-keltem.

— No, jól van, Habakuk, akkor hát helyesen feleltél meg az első kérdésre. Nos, milyen messze van a föld az égtől?

— Az bizony éppen olyan messze, mint az ég a földtől.

— Nagyon helyes, Habakuk. Mégis csak te vagy a legokosabb ember az országban. No, most felelj a harmadik kérdésre: mit gondolkodsz én mostan?

— Felsőged bizony azt gondolja, hogy Habakuk áll felsőged színe előtt, pedig csak a hoptemester juhásza áll itt, ő meg őriz helyettem a nyáját.

— Bizony, ha úgy van, mondotta a király, ez órától fogvást te vagy az én hoptemesterem, Habakuk meg csak maradjon juhásznak.

Igy lett a juhászból hoptemester, a hoptemestérből pedig juhász.

(Kisbaczon.)

MI ÚJSÁG?

Egy kormányozható léghajó-óriás építési terve.

Amerikában, a nagy lehetőségek hazájában egy olyan kormányozható léghajó építését tervezik, amely méreteinél és teljesítőképességénél fogva messze felül fogja múlni az eddig épített összes léghajó-óriásokat. A gépet Akron városában, Lichtfield amerikai nagyiparos vezetése alatt német mérnökök és technikusok egy csoportja építi, akiknek élén egy, dr. Eckener névű német mérnök áll, aki nem rég tette meg az utat a „Los Angeles” névű kormányozható léghajón az Atlanti óceánon keresztül.

Az új levegő-óriást GZI-nek fogják nevezni és űrtartalma 196.000 köbméter lesz. Méreteinek nagyságát jellemzi, hogy egy nemrég szerencsétlenül járt léghajó, a „Shenandoah”, amelyet akkoriban a világ legnagyobb léghajójának neveztek, csak 60.000 köbméter űrtartalma volt és most építenek Angliában két katonai léghajót, amelyek azonban „csak” 140.000 köbméter űrtartalmuk.

A léghajó annyi tüzelőanyagot tud magával vinni, hogy megszakítás nélkül 10.000 kilométert tud megtenni. Óránkénti legnagyobb gyorsasága 166 km. lesz (a gyorsvonat 60—70 km. gyorsasággal fut óránként) és 8 motor lesz beépítve, amelyek összesen 4800 lóerőt képviselnek majd. Az építéshez alumíniumot fognak felhasználni.

A GZI-t az óceánon át való repülésre fogják felhasználni, 100 utas részére lesznek kabinjai, éttermei, dohányzói, ezenkívül magával vihet majd 12 tonna teherárut (ennyi fér pl. egy vasúti teherkocsiba) és 300 métermáza postát is.

Az augusztus havi rejtvények megfejtése

31. szám. Szélmalomrejtvény: A munka nem esit. Pótlórejtvény: Bukarest.

32. szám. Képrejtvény: Körben forog. Pótlórejtvény: Csokonai Vitéz Mihály. Szélmalomrejtvény: Rossz fát tett a tűzre.

33. szám. Pótlórejtvények: Hunyadi Mátyás, Brassó, Sakkrejtvény: Görbe szemmel. Névrejtvény: Munkácsy Mihály.

34. szám. Szélmalom rejtvény: Vörösmarty Mihály. Betürejtvény: Nők a tükör előtt. Pótlórejtvények: Tompa Mihály, Hankó Vilmos.

35. szám. Pótlórejtvények: Molnár Ferenc, Zrinvi Miklós. Sakkrejtvény: Ócsika, a nadsolói gondolatok termelője.

Megfejtették:

Viktor Honka, Sárga József, Pollák Évi és Imre, Vinkler Bözsike, Boesánczy Margit, Schönheim Béla, Vrabel Jenőke, Lukács Lacika, Heller Olga, Horváth Sarolta, Onák Rózsika, Emmer Testvérek, László Béla, Domonkos Mimi, Cseregyő Tibor, Vaday Béluska, Horváth Honka, Morvay György és Pál, Nagy Lili és Sárika, Fogarasi Gizella, Institoris Márta, Ferency Jolánka és Ottó, Weisz Erzsike, Soák Etus, Kélményi László, Molnár Ibolyka, Máthé Borcsa, Horváth Sarolta, Bálint Jucika, Király Lili és Évi, Markovits Edith és Nusi, Kovács Manci és testvérei, Kálló Vilma, Mándy Györgyi, Kálló Manci, Luszka Manci, Tócsy László, Szőke Juci és Piri, Boesánczy Margit, Soák Etuska, Király Lili és Évike, Markovits Edith és Nusi, Szőke Béla, Szántay Aladár, Labud Anti és Józsi, Boér István, Máthé István és Laci, Perl Lécsi és Eszter, Némegy Lencika, Gaál Bözsike, Török Leuka, Antónia Klárka, Martin Zelma, Beretzky András, Cziráki Iluska és Laci, Horváth Sarolta, Hosszu Péterke, Benedek Lacika, Szőke Juci és Piri, Földes Imre és László, Huszár Mária, Fischer Laci és Manci, Somló Endre, Láng Endre, Hrubiskó László, Kenes Kara, Halász Manci, Szabó testvérek, Molnár István, Váró Éva, Soló Marci, Bagoly Annus, Frank Béla, Reiner Lenke, László Etelka és Klárka, Viola Annuska, Sztruk Dóra, Sárga József, Oriutay Angéla, Elemér és Béla, Boer Károly, Beretzky Árm, Török Zsófia, Csatár Irva, Semlyén Judit, Fritz Ferenc, Sándor Árnád, Vrabel Jenőke, Kovács János, Molnár Iluska és István, Sára Emike, Virsik Elemér, Bagoly Annus, Király Lili és Éva, Cseregyő Tibor, Borgida Imre és Anna, Klármanu Magduska, Gözér Lajos, Timó Endre és Honka, Glück Imre, Szabó Ákos és Ócsika, Bálint Jucika, Borbély Lenke és Honka, Stern Sándor és Dusika, Benedek Sándor, Orbán József, Benkő Lajos, Altmann Endre, Gábor Babi.

Sváby Márta, Ferdinánd és Nórika, Szabó Akos, és Öcsike, Breiner Viki, Gyuri és Laci, Emmer Testvérek, Szőke Juci, László József, Tolcsyay László, Szántay Aladár, Ralavec Edith és Sándor, Fisch Feri, Wolf Márta, Molnár Ibike, Szabó testvérek, Sára Emike, Szántay Aladár, Ortutay Angéla, Elemér és Béla, Farkas Ilonka, Ruppriich Terike, Bary Böske, Glück Imre, Hartmann Irénke, Csath Odön és Ibolyka, Markovits Edith és Dusi, Maios Erzsike, Beretzky András, Török Zsófia, Sándor Árpád, Szőke Juci, Bocsány Margit, Serester Anna, Virsik Elemér, Salamon Irén, Szauer Margit, Ferenc Baba, Szánthó Jolán, Károly Anna, Rózsa István, Bogdy Jolán, Lovass Terike és Danesi, Csathó László, Stern Sándor és Duci, Frank Béla, Orbók Gyula, Huszár Mária, Spák Etus, Ajtay Margit, Ruppriich Teresike.

A megfejtők közt 20 könyvet sorsoltunk ki. Tökmag király öfelsége Flek nagyapó kalapjából a következőket húzta ki: Labud Anti s Józsi, Gyulafehérvár, Antónia Klárka, Magyarosvát, Tövcök Ica, Vaidahunyad, Gaál Bözsike, Székelyudvarhely, Némédy Loncika, Lippa, Perl Lécsi és Eszter, Máramarosziget, Boér István, Fogaras, Máthé István és Laci, Oklánd, Szántay Aladár, Arad, Szőke Béla, Kászon, Martin Zelma, Kolozsvár, Czirják Huska és Laci, Csikszereda, Hosszu Péterke, Temesvár, Huszár Mária, Abafája, Fischer Laci és Manci, Nagyvárad, Szabó testvérek, Brassó, Molnár István, Torda, László Iltelka és Klárka, Sepsiszentgyörgy, Ortutay Angéla, Elemér és Béla, Beregszász, Török Zsófia, Nagyszöllös.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Tábortűz üzen	15—	leu
Radványi K.: Horog István & Co	15—	"
Sztrilich—Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10—	"
Butykó: Törvénytárgyarázat	15—	"
Scherer: Próbaidős cserkészkönyve	15—	"
Sztrilich—Mócsy: Tábori munkák	20—	"
Radványi K.: Napsugárleventék	15—	"
Kovács D.: Ballag már	15—	"
Scherer: Cserkészek könyve	15—	"

Csak eredeti dobozban valódi a

PURGO BAYER

Flek nagyapó üzeni:

A levélírás igen fontos szabálya: hol, melyik évben és melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Institoris Márta, Arad. Azért válaszoltál oly későn az üzenetemre, mert dr. Monay Ferenc főtisztelendő plébános lelki atyátok ezüstmiséje alkalmából, jul. 25-én nagy ünnepséggel volt a zárda növendékei a kongreganistákkal együtt színdarabot adtak elő, melyben te, mint angyal szerepeltél. Nagy sikere volt az előadásnak, kétszer kellett megismételnetek s Monay főtisztelendő ertől egy igazán művészi szent képet kaptok emlékü. Egyet küldtél nekem is. Köszönet hogy reám gondoltál. Örvendek, hogy jeles volt a bizonyítványod s jutalomkönyvet is kaptál. Van most így olvasnivalód bőven, mivel Anyukád beiratott a Kölescy-könyvtárba is. Anyukádnak tolmácsold viszontüdvözletemet, a nyert könyvet megsúgattam a kiadóbácsinál. — Fogarasy Gizella, Torda. Örvendek, hogy máris tetszik neked a Cimbora. Hát csak írd szorgalmasan s majd javul és szépül az írásod, bár most is elég jó. A kiadóbácsival közöltem a címet: Str. Gheorghe Lazar 55., hogy oda küldje az újságot. — Zák Lajcsi, Szászváros. Örömmel látlak unokáim seregében s elvárom, hogy lehetőleg minden héten írj Nagypónak, még pedig jó gondosan, s akkor majd meglátod, hogy úgy megjavul az írásod, hogy magad sem ismered rá. — Székely Piri, Nagybánya. Nem tudod, melyik regényt szeressed jobban. Egyformán szeretheted mindakettőt, mert mindkét író szereti az ifjúságot s szívesen ír nektek. Eddig bizonyosan olvastad az üzenetet előző leveledre, mert abban bizonyos lehetsz, hogy ha egyszer kezembe jut, én minden levélre válaszolok. Igazán nincs okom, hogy haragudjam reád s ne is méltassalak téged válaszra. Az írásoddal minden tekintetben meg vagyok elégedve. — Nagy Lali és Sári, Székelykeresztur. Boldogok vagytok, hogy olvashatjátok a Cimborát, mert a jó bizonyítvány jutalmául édesapátok megrendelte. Abban csalódotok, hogy nem tudod kellően kifejezni irántam való nagy szeretetedet. Nem szükséges ehhez a hosszú levél, egy-két szóból is megérzem én azt. Hát csak írd és irjatok men-nél gyakrabban. Szeretettel várom és olvasom leveleteket. — Morvay György és Pál, Marosvásárhely. A negyedik osztályt végezted, Pali öcséd pedig a másodikát, s ő kapott is 58 lei jutalmát. Ha személyesen nem is ismerem én a te édesapádat, ismerem irodalmi működése után. Örvendek, hogy a Cimborát mindig az utolsó betűig elolvassátok s helyesen tesztitek, hogy bélyeggyűjtéssel foglalkoztok, mert a bélyeggyűjtés ismeretgyarapító foglalkozás. Remélem,

az idén nem késtek le a beszámoló pályázatról. A beszámolóhoz éppenséggel nem szükséges az utazás, mert Marosvásárhelyről sok mindent irhattok, ami érdekelné fogja olvasótársaitokat. A kiadóbácsi pótolja a múlt évi 57. számot s minden bizonnyal eddig megküldte a nyert könyvet — **Szinte Annus és Jolán, Brassó.** A 100 leut továbbítottam a kiadóhivatalnak, s remélem, rendszeresen kapjátok az ujságot. — **Kovács Lacika, Ungvár.** Bár még csak III. elemi osztályos vagy s iskolátokban cseh a tanítás nyelve, kifogástalan magyarsággal számoltál be a nyári vakációról. Hogy így tudsz írni magyarul, ebben édesanyád szerint, nagy része van a Cimborának, de én úgy látom, hogy nagy része van édesanyádnak is, akinek külön levélben válaszoltam. Szeretettel várom további leveleidet. — **Sára Emike, Kovászna, Háromszékm.** Most végezted a harmadik elemi, s oly szépen és értelmesen írsz, hogy csupa gyönyörűség. A vakációt, amint látom, hasznosan töltötted s bizony beszámolhatnál róla. Édesanyádnak, aki magyar anyához méltóan foglalkozik veled, tolmácsold meleg üdvözetemet. A kiadóbácsi pótolja a 15. és a 24. számot, én pedig a leveleidet szeretettel várom. — **Bocsány Margit, Nagysomkut.** Megbocsátom a lustaságodat, mert a jókívánság sohasem késő, s megörvendeztetél az arcképeddel is. Remélem, beszámolsz a nyári vakációról s Szatmárról is kapok majd levelet. — **Kovács Irén, Kolozsvár.** Nemesak megfejteszt, levelet is várok! — **Ifj. Molnár István és Huska, Torda.** Örömmel látlak unokáim seregében s annak is igen örvendek, hogy el vagytok ragadtatva a Cimbora kedvességével és tartalmasságával. Apukádnak és anyukádnak tolmácsoljátok viszontüdvözetemet. — **Fisch Feri, Szászrégen.** Annál okosabbat nem eselekedhetél, mint hogy a betegségedet elfelejtetted. Szívből kívánom, hogy többet ne kelljen elfelejtened. Azt a bizonyos napot én is várom. — **Szántay Aladár, Arad.** Természetes, hogy minden rejtvényt megfejthetsz. Válogatok a rejtvényeiddből, a 19. számot pedig, amely miatt anyukádtól kikaptál, a kiadóbácsi pótolja. — **László József, Sepsiszentgyörgy.** Rejtvénymegfejtés mellett levelet is várok. — **Szőke Juci, Brassó.** Ha jól esett a tanulás után a nyaralás, remélem, a nyaralás után jól fog esni a tanulás. Így van ez rendjén, ugyebár? — **Fekete László.** Levelezőlapodat továbbítottam a kiadóhivatalnak elintézés végett. A helységnév első betűjét oly cifrán írtad, hogy nem tudtam eligazodni rajta. A kiadóbácsi tán szerencsésebb lesz. — **Breiner Viki, Gyuri és Laci, Kolozsvár.** A kérdezett könyv még nem jelent meg. Legjobb, ha szépen elsétáltak a könyv kiadójához (Minerva, Str. Baron L. Pop 5.) s ott megkérdezték, mikor je-

fenik meg s mi lesz az ára. — **Emmer testvérek, Temesvár.** Jók a rejtvények, de csak egy vagy kettő kerül sorra, mert rengeteg rejtvény vár közlésre. — **Szabó Ilona, Marosvásárhely.** Ha nem is vagy előfizetője a Cimborának, szeretettel látlak unokáim seregében. A rajzod tehetségre vall. — **Szabó Ákos és Öcsike, Csuesa.** Ha még nem kaptátok meg a nyert könyvet, értesítsetek erről. — **Sváby Márta, Ferdinand és Nórika, Szászváros.** Bizony, elképzelem, milyen eleven élet van nálatok, ha öten vagytok. Hátha még hatan volnátok! A fényképet várom. Rejtvényeitek sorra kerülnek. — **Altman Endre, Arad.** Bőven elég, ha egy kirándulásról számolsz be. A fő, a „hogyan”. A Cserkész segítségnyújtásért küldött 10 leut továbbítottam a Szabadsajtónak. — **Gábor Babi, Kovászna.** Kedvesen mesélted el apuka születése napját, s ezután is csak meséld el nekem, ami érdekes történet nálatok, mert ezzel gyakorlod magadat az írásban és a fogalmazásban. — **Kohn László, Temesvár.** Ha Erdélyben voltál, van hát, amiről beszámolj. El is várom ezt tőled. Szüleidnek tolmácsold viszontüdvözetemet. — **Orbán József, Székelyudvarhely.** A megfejtéssel egyáltalán nem késtél le. Most már rendszeres időben jelen meg a Cimbora, amióta szedőgéppel dolgoznak a szedőbácsik. — **Lachata Gyula, Temesvár.** Nagy részvételt olvastam életed történetét, édes hadiárva unokám. A jó Isten segítse meg édesanyádat a fölnevelésben. Tóth Mihály barátod részére, kit te szerzettél meg előfizetőnek, a kiadóhivatal megindította az ujságot júliustól kezdődően, hogy ő is olvashassa Barlanghy Balambért, te pedig eddig bizonnyal megkaptad az előfizetésért járó könyvet. Anyukádnak, ki szintén olvassa a Cimborát, tolmácsold viszontüdvözetemet. — **Horváth Sárika, Vulkán.** Ugy látszik, nemesak szép, de termékeny is a Zsírvölgy, mert csakugy teremnek ott a „szép” levelek. Ugy bizony, mint „szép levél” fog megjelenni a leveled. — **Stern Sándor és Duci, Torda.** Intézkedtem, hogy ezután Piata Mihály Vitaezu 44. küldjék az ujságot. — **Borbély Lenke és Ilonka, Vulkán.** Már másfél éve olvassátok a Cimborát, s most írjátok az első levelet. Jobb későn, mint soha, de elvárom, hogy ezután ti is szorgalmasan írjátok. — **Bálinth Jucika, Székelyudvarhely.** Örömmel látom, hogy vidáman és hasznosan telt a vakációd, s a golya is hozott egy játszótársat, a kis Máriát és most már hárman vagytok testvérek. Meg is érdemelted a kellemes vakációt, ha úgy sikerült a vizsgád, hogy még jutalomkönyvet is kaptál. Jól gondoltad: a Nagyapóéknál című könyvemben én vagyok a hat gyermek apja, aki az özvegyasszonynak segített learatni a búzát. Tulicilitáld azt az olvasótársadat, aki 110 esztendő óta

nekem, még 10 esztendővel. Köszönöm, köszönöm, de sok lesz a jóból. — **Tima Endre, Zilah.** Nagyszerűen csináltad meg a Cimbora január-juniusi tartalomjegyzékét. Ezzel egy nagy munkát végeztél el helyettem. A rejtvényed sorra kerül. Ilonka hűgödtél még nem kaptam levelet. Mi az oka? — **Glück Imre, Máramarossziget.** Ugy megszeretted a Cimborát, hogy el sem tudnál nélküle lenni. Hívenformán vagyok én is, igen-igen hiányoznék neked, ha hétről-hétre nem beszélgethetnék veletek, akik oly megható szeretettel veszték körül engem. Általában nagy örömet szerzettél mostani leveleddel, melyben oly éléken írod le szigeti élményeidet. Majd külön is írd meg egyéb élményeiddel kibővítvé, mint beszámolóit. A rajzod jó, de tárgyánál fogva nem a Cimbora-ba való. A névrejtvény sorra kerül. A franciából fordított mese az egész világon elterjedt mese. — **Klárman Magdus, Szilágysomlyó.** Ibolyka nővéred helyett te írsz, mert ő elutazott. Ezután a te nevedre is megy az újság, nemesak az övére. A verses rejtvény sorra kerül. — **Saner Margaréta, Resica.** Dícséretet érdemelsz azért, hogy szüleidnek segítségére vagy az üzletben s nagy elfoglaltságod mellett is szakítottál időt a levélírással és rajzolással. Amennyire lehet, szakíts időt a levélírással, mert kívánatos, hogy mindenképpen javuljon az írásod. — **Borgida Anna, Szatmár.** Jól gondoltad: ha megkaptam volna a leveledet, válaszoltam volna rá. Örvendek, hogy jól vizsgáztál s jutalomkönyvet is kaptál. Ha már folyékonyan beszélsz románul, ezután könnyű lesz a dolgod. Hát csak írd szorgalmasan a leveleket, mert nekem minden levél öröm, különösen, ha látom unokáim fejlődését. — **Virsik Elemér, Malačka.** Mi van Máriával, hogy oly rég hallgat? Talán csak nem beteg? — **Paál Elek, Kis-sink.** Nagybátyádnál nyaraltál a fogarasi havasok alatt. Voltál Fogarason is, melyet szép városnak találtál. Remélem, beszámolsz arról, amit láttál és tapasztaltál. A jókívánságot köszönöm, te meg fogadd részvéteimet. Legyen áldott a te jó nagyapád emléke. — **Bagoly Annus, Hosszuzásó.** A jókívánság sohasem késő: köszönöm. Annak igen örvendek, hogy Pista öcséd a zeneydi Bethlen-kollegiumban fog tanulni. — **Ralavec Edith és Sándor, Kolozsvár.** Ugyan mért, haragudnám, hogy mindjárt az első leveletekben nagyapónak szólítottok. Az ellenkezője esnék rosszul. Hát csak írjátok szorgalmasan a leveleket s fejtégettek a rejtvényeket, így valószínű, hogy egyszer rátok mosolyog a szerencse. — **Csergőffy Tibor, Nyárádszereda.** A rejtvényed sorra kerül.

FEJTŐRO.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Névrejtvény.

Beküldte: WIEDER REGENI.

Jócsi, Irén, Andor, Klári, Óbecse
Margit, Róza.

A kezdőbetűik helyesen összerakva egy nagy magyar író nevel adják.

Pótlórejtvény.

Beküldte: MARTONOSSY GYÖRGY.

— eppelin	— átyás
— rnő	— k
— enő	— os
— ovács	— ttó
— ávid	— as
— rr	

A kezdőbetűik egy 48-as vitéz tiszti nevel adják.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Mircea cel Mare-3.

A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.

Csehszlovákiában évi 80 csehszlovák korona, negyedévenként 20 csehszlovák korona.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Lapfelajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó Rt
Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.